

KKO:N RATKAISUT KOMMENTEIN

I
2018

Toimittanut Pekka Timonen

ALMA TALENT
Helsinki 2018

KKO:n ratkaisuja on seurattu
numerosta 2018:1 (antopäivä 2.1.2018)
numeroon 2018:49 (antopäivä 28.6.2018) saakka.

Julkaisija ja kustantaja
Alma Talent Oy

Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

ISBN 978-952-14-3463-1
ISSN 1456-3312

Taiton suunnittelu
Maria Mitrunen

BALTO print, Liettua 2018

Ryhdyimme vuoden 1998 alussa julkaisemaan KKO:n ratkaisut kommentein -teosta, jossa eri oikeudenalojen asiantuntijat kattavasti kommentoivat kaikki KKO:n antamat ratkaisut. Lähtökohtana oli tarjota suomalaiselle lakimieskunnalle käyttökelpoinen työväline, jonka avulla oikeuskehityksen seuraaminen ja uusimpienkin ratkaisujen hyödyntäminen olisi entistä helpompaa. Teoksen ensimmäinen nide ilmestyi vuoden 1998 syyskuussa. Nyt käsillä oleva teos sisältää vuoden 2018 ensimmäisen puolikkaan kaikki ratkaisut.

KKO:n ratkaisut kommentein -teos on kahdenkymmenen ilmestymisvuotensa aikana vakiinnuttanut asemansa luotettavana oikeustapauskommentaarina. Sarjan teosten myötä kaikki annetut ratkaisut tulevat kommentoituiksi tuoreeltaan.

Kustantajana kiitämme teoksen vastaavaa toimittajaa, dosentti *Pekka Timosta*, sekä muita kirjoittajakuntaan kuuluvia eri oikeudenalojen asiantuntijoita heidän merkittävästä panoksestaan.

Lopuksi toivomme saavamme lukijoilta teoksen rakennetta ja sisältöä koskevaa palautetta ja kehittämis ehdotuksia, jotta julkaisu palvelisi käyttäjäkunnan tarpeita mahdollisimman hyvin.

Helsingissä 23.9.2018

ALMA TALENT

Lukijalle

Korkeimman oikeuden ratkaisut kommentin -julkaisu sisältää korkeimman oikeuden julkaistut ratkaisut (ns. vuosikirjaratkaisut). Julkaisu sisältää kunkin tapauksen osalta koko ratkaisuselosteen. Keskeinen osa ovat kuitenkin jokaiseen ratkaisuun laaditut kommentit. Niistä ilmenevät ratkaisun sisältö ja perustelut sekä kirjoittajan arvio ratkaisun merkityksestä ja prejudikaattiarvosta. Kommentteihin on lisäksi liitetty tapausten hyödyntämisen kannalta tärkeää oheisaineistoa: tiedot aiemmasta samaan ongelmaan liittyvästä oikeuskäytännöstä, viittauksia oikeuskirjallisuuteen ja esitöihin sekä merkintä tapauksen sijoittamisesta lakikirjaan.

Korkeimman oikeuden ratkaisut kommentin ilmestyy sekä kahtena painettuna niteenä (tammi–kesäkuussa sekä heinä–joulukuussa annetut KKO:n ratkaisut) että kustantajan digitaalisessa Fokus-palvelussa. Digitaalisessa palvelussa ovat saatavilla myös aiempien painettujen teosten sisältämät kommentit vuodesta 1998 alkaen. Tämä vuosikirjan nide sisältää ratkaisut 2018:1–49.

Korkeimmalla oikeudella ja sen ennakkopäätöksillä on hyvin merkittävä rooli Suomen oikeuselämässä. Kuitenkin ennakkopäätöksistä käyty keskustelu on usein ollut vähäistä, eikä niiden merkitystä oikeusjärjestelmän kehittäjänä ja muotoajana ole aina ollut helppo mieltää. Tämän kommentaarin tavoitteena on korjata tätä asiantilaa. Kun kaikki ratkaisut kommentoidaan, lukija voi helposti muodostaa käsityksen sekä KKO:n ratkaisu-toiminnasta yleisesti että kunkin ratkaisun merkityksestä erikseen.

Komentit on laadittu käytännön lakimiesten tarpeita silmällä pitäen. Erityistä huomiota

on kiinnitetty siihen, että kommentin avulla sekä saa nopeasti käsityksen ratkaisusta ja sen merkityksestä että löytää tiedot sellaisesta lisäinformaatiosta, jota asiaan syventymiseksi tarvitaan. Kommentit on siksi laadittu vakio-muotoon. Jokaisen ratkaisun osalta teos sisältää seuraavat elementit:

1. Ratkaisun numero ja otsikkoteksti

Ratkaisun numeron ja KKO:n laatiman otsikon yhteyteen on liitetty kommentin kirjoittajan tai vuosikirjan toimittajan laatima asiaotsikko, josta ilmenee, mistä ratkaisussa on keskeisesti ollut kysymys. Ratkaisujen ruotsinkieliset otsikot on sijoitettu luettelona teoksen loppuun.

2. Tieto siitä, miten ratkaisu on sijoitettu lakikirjaan

Tämä sisältää säädöksen signumin lakikirjassa sekä säädöksen nimen tai lyhenteen ja tapauksen tarkan sijoituskohdan. Yleensä lakikirjaan on otettu tapauksen otsikko tai osa siitä; toisinaan kuitenkin vain viittaus tapausnumeroon. Lakikirjaviittaukset antavat lukijalle tietoa ratkaisuun liittyvistä lainkohdista KKO:n omien lakiviittausten ohella. Signumin avulla lainkohta löytyy helposti lakikirjasta.

3. Asiasanoitus

Asiasanoitus sisältää sekä KKO:n oman asiasanoituksen että kommentin laatijan tapaukseen liittämät asiasanat. KKO:n omat asiasanat on kursivoitu, jotta virallinen ja toimitettu aineisto erottuvat toisistaan.

4. Varsinainen kommentti,

jossa on kolme pääotsikkoa:

► *Mistä tapauksessa on kysymys?*

Tähän sisältyy lyhyt kuvaus ratkaisun faktoista ja keskeisestä ongelmasta. Siinä sekä täsmennetään, minkälaista tilannetta ratkaisu koskee, että tarvittaessa todetaan ratkaisun lopputulos.

► *Mihin ratkaisu perustuu?*

Tähän sisältyy analyysi ratkaisuperusteluista eli siitä, minkälaiseen argumentaatioon KKO on ratkaisunsa perustanut.

► *Mitä ratkaisusta seuraa?*

Tässä arvioidaan, minkälaisia vaikutuksia ratkaisulla on ja minkälaiseksi sen prejudisiaalinen merkitys muodostuu. Samalla tarkastellaan ratkaisun vaikutuksia oikeudellisen järjestelmän sisällä sekä nostetaan esiin siitä mahdollisesti aiheutuvia ongelmia. Lisäksi kommentit sisältävät viittauksia kirjallisuuteen, esitöihin ja oikeuskäytäntöön sekä arviointeja siitä, miten ratkaisu vastaa tai ei vastaa sitä tapaa, jolla ratkaistua ongelmaa on aiemmin hahmotettu.

5. Aiempi oikeuskäytäntö

Viittaukset sisältävät sekä KKO:n omat tapausviittaukset että kommentin laatijan lisäämiä tapausviittauksia. KKO:n omat tapausviittaukset on kursivoitu, jotta virallinen ja toimitettu aineisto erottuvat toisistaan.

6. Oikeuskirjallisuus ja esityöt

Viittaukset kohdistuvat uusimpaan ja keskeisimpään ratkaistua kysymystä koskevaan, pääosin kotimaiseen kirjallisuuteen ja tarvittaessa lainvalmisteluaineistoon.

7. Tapauksen koko ratkaisuseloste

Teksti on sama kuin Finlexissä.

Kommenttien kirjoitusvastuu on jaettu oikeudenaloittain siten, että teoksella on kahdeksan osastovastaavaa. Tämän niteen osastovastavat ovat professori *Antti Kolehmainen* (perhe- ja jäämistöoikeus), professori emeritus *Risto Koulu* (prosessi- ja insolvenssioikeus), hallitusneuvos *Tarja Kröger* (työoikeus), professori *Tapio Määttä* (ympäristöoikeus), yliopistonlehtori *Jaana Norio-Timonen* (yleissiviilioikeus), professori *Matti Tolvanen* (rikosoikeus) ja professori emeritus *Jarmo Tuomisto* (esine- ja vakuusoikeus). Yritystoimintaa koskevan sääntelyn alaan kuuluvien ratkaisujen kommentoinnista vastaa julkaisun toimittaja *Pekka Timonen*. Eri alojen kommenttien kirjoittajina on osastovastaavien lisäksi ollut useita muita tutkijoita ja muita oman alansa asiantuntijoita.

Kiitän lämpimästi kaikkia kirjoittajia hyvin sujuneesta yhteistyöstä ja korkeatasoisesta työstä. Saman kiitoksen ansaitsee teoksen kustannustoimittaja, *OTK Juha Nurro*, joka on osallistunut paitsi tekniseen myös sisällölliseen toimitustyöhön. Hallitusneuvos *Tarja Kröger* jättää työoikeus-osaston osastovastavaan tehtävän tämän niteen jälkeen. Kiitän kustantajan ja omasta puolestani *Tarjaa* monivuotisesta panoksesta vuosikirjan hyväksi. Uutena osastovastaavana aloittaa yliopistonlehtori *Jari Murto*.

Tämä kommentaari on laadittu käytännön lakimiehen työkaluksi. Teoksesta on saatu käyttäjiltä arvokasta palautetta, joka on myös otettu huomioon kommentaarin toteutuksessa. Jotta julkaisu täyttäisi tehtävänsä mahdollisimman hyvin, sitä tietenkin pyritään jatkuvasti kehittämään ja parantamaan. Palaute ja parannusehdotukset ovat siksi erittäin tervetulleita.

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 2018

Pekka Timonen

Kirjoittajat

Alén-Savikko, Anette, tutkijatohtori, Helsingin yliopisto

Hemmo, Mika, siviilioikeuden professori, Helsingin yliopisto

Hyttinen, Tatu, rikos- ja prosessioikeuden yliopistonlehtori, Turun yliopisto

Kallio, Heikki, yliopistonlehtori, rikos- ja prosessioikeus, Itä-Suomen yliopisto

Kolehmainen, Antti, perhe- ja jäämistöoikeuden professori, Itä-Suomen yliopisto

Koulu, Riikka, tutkijatohtori, Helsingin yliopisto

Koulu, Risto, prosessioikeuden professori emeritus, tutkimusjohtaja

Kröger, Tarja, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Kukkonen, Reima, oa. rikos- ja prosessioikeuden yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto

Launiala, Mika, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto

Lindfors, Heidi, prosessi- ja insolvenssioikeuden yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto

Malin, Kimmo, yliopisto-opettaja, Itä-Suomen yliopisto

Murto, Jari, työ- ja sosiaalioikeuden yliopistonlehtori (ma.) Helsingin yliopisto

Määttä, Tapio, ympäristöoikeuden professori, Itä-Suomen yliopisto

Norros, Olli, vakuutus- ja vahingonkorvaus-oikeuden apulaisprofessori, Helsingin yliopisto

Siitonen, Susanna, hallitusneuvos, työ- ja elinkeinoministeriö

Sutela, Mika, tutkijatohtori, Itä-Suomen yliopisto

Tammenlehto, Laura, yliopisto-opettaja, tohtorikoulutettava, Itä-Suomen yliopisto

Tapani, Jussi, rikosoikeuden professori, Turun yliopisto

Timonen, Pekka, kauppaoikeuden dosentti, Helsingin yliopisto

Tolvanen, Matti, rikos- ja prosessioikeuden professori, Itä-Suomen yliopisto

Tuomisto, Jarmo, siviilioikeuden professori emeritus

Tuori, Risto, asianajaja

Turunen, Santtu, tutkija, Helsingin yliopisto

Vaitoja, Jari, tutkija, Helsingin yliopisto

Viljanen, Pekka, rikos- ja prosessioikeuden professori emeritus

Vuorenpää, Mikko, prosessioikeuden professori, Lapin yliopisto

Sisällys

Lukijalle	7	
Kirjoittajat.....	9	
Sisällys	10	
Lyhenteitä	12	
KKO 2018:1	Asianosaisten informoiminen käsittelyn määräajoista	15
KKO 2018:2	Rangaistuksen määrääminen ja pyrkimys edistää rikoksen selvittämistä.....	21
KKO 2018:3	Varteenotettava epäily syyllisyydestä	26
KKO 2018:4	Pesäosuuden ulosmittauksen varmistaminen	33
KKO 2018:5	Hyvitys yhteistalouden hyväksi annetusta panoksesta	39
KKO 2018:6	Vastavalitusoikeuden laajuus rikosasiassa	47
KKO 2018:7	Hampun viljely törkeänä huumausainerikoksena	53
KKO 2018:8	Siirronsaajan asiavaltuus oikeudenkäynnissä.....	61
KKO 2018:9	Oikeusapu ylimääräistä muutoksenhakua varten.....	69
KKO 2018:10	Työaikasaataviin sovellettava kanneaika.....	74
KKO 2018:11	Vahingonkorvausvelan vanhentuminen ja reklamaatioaika kiinteistökaupassa.....	94
KKO 2018:12	Velallisen epärehellisyys ja kirjanpidosta puuttuvat palkat	104
KKO 2018:13	Jatkokäsittelylupa ja sovintosopimuksen tulkinta	110
KKO 2018:14	Hyödyn menettäminen työturvallisuusrikoksessa	116
KKO 2018:15	Kiinteistökaupan sivuvelvoitteen vanhentuminen.....	123
KKO 2018:16	Ajokiellon määrääminen Ahvenanmaalla tehdystä rattijuopumusrikoksesta	131
KKO 2018:17	Rikoksen yksiköinti kavalluksessa.....	137
KKO 2018:18	Asuinhuoneiston vuokrasuhteen irtisanominen ja hyvä tapa.....	148
KKO 2018:19	Suunnatun osakeannin oikeuttamisperusteet	155
KKO 2018:20	Vastuun samastus rangaistavuuden edellytyksenä	166
KKO 2018:21	Tekijänoikeusrikkomus ja valokuvasta tehty maalaus.....	176
KKO 2018:22	Yhdyskuntapalvelun tuomitsemisedellytykset.....	185

KKO 2018:23	Rangaistuksen määrääminen ja syyteneuvottelujärjestelmä.....	191
KKO 2018:24	Rekisterimerkintärikos.....	200
KKO 2018:25	Yksitystien perustaminen ennestään olevalle tielle.....	209
KKO 2018:26	Tuotannollisen ja taloudellisen irtisanomisen peruuttaminen.....	214
KKO 2018:27	Sakkomääräyksen hyväksyminen.....	220
KKO 2018:28	Syyttäjän puhevallan käyttäminen korkeimmassa oikeudessa.....	230
KKO 2018:29	Rikesakkomääräyksestä valittaminen.....	236
KKO 2018:30	Alentunut syyntakeisuus ja tekijän nuoruus ehdollisen rangaistuksen perusteena lapsen törkeässä seksuaalisessa hyväksikäytössä.....	243
KKO 2018:31	Terveydentilaan perustuva syrjintä työhönotossa.....	252
KKO 2018:32	Törkeä pahoinpitely ja törkeä kuolemantuottamus tieliikenteessä.....	264
KKO 2018:33	Valitusluvan tarve hovioikeuden tuomion purkuratkaisuun.....	273
KKO 2018:34	Oikeudenkäyntikulut rikoksen johdosta tapahtuvassa luovuttamisessa...278	
KKO 2018:35	Lapsen törkeä seksuaalinen hyväksikäyttö ja rangaistuksen ehdottomuus.....	282
KKO 2018:36	Teollisoikeusrikossäännöksen soveltuminen yhteisön tavaramerkin ja yhteisömallin loukkauksiin.....	287
KKO 2018:37	Vahingonkorvaus liikesopimusta irtisanottaessa.....	294
KKO 2018:38	Ostajan passiivisuus kiinteistön kaupan purkamista koskevassa asiassa.304	
KKO 2018:39	Työntekijän ylipaino kiellettyinä syrjintäperusteena.....	312
KKO 2018:40	Oikeus sairausajan palkkaan.....	328
KKO 2018:41	Uusi todistelu rikosasiassa.....	334
KKO 2018:42	Moottorikelkkailureitin perustamisedellytysten arviointi.....	340
KKO 2018:43	Sekavuustila alentuneen syyntakeisuuden perusteena.....	345
KKO 2018:44	Aikaisempi rikollisuus rangaistuksen koventamisperusteena.....	352
KKO 2018:45	Huumausaineen kätkeminen ja rangaistuksen mittaaminen.....	358
KKO 2018:46	Työsuojelun käsittelypyyntö työsyryntäperusteena.....	365
KKO 2018:47	Erittäin arvokas omaisuus törkeän varkauden tunnusmerkkinä.....	374
KKO 2018:48	Preklusio välimiesmenettelyssä.....	378
KKO 2018:49	Alkoholin etämyynti ulkomailta.....	386
	Rättsfallsrubrikerna.....	405
	Asiasanahakemisto.....	418
	Oikeustapaushakemisto.....	424